

D O M

afsagt den 18. januar 1993 af Vestre Landsrets 6. afdeling
i 1. instanssag B 821/1990

Sagsøger

Silkeborg,

mod

Politimesteren i Thisted.

Under denne sag, der er anlagt den 19. april 1990, har Sagsøgeren
[redacted], Silkeborg, påstået
sagsøgte, Politimesteren i Thisted, tilpligtet at anerkende,
at den af politimesteren den 27. maj 1988 truffede afgørelse om
bortfald af tilladelse til sagsøgeren til at holde restauran-
ten "Jack O'Lantern", Østergade 1, Nykøbing Mors, åben til kl.
05.00 er ugyldig.

Sagsøgte har påstået frifindelse.

Om sagens nærmere omstændigheder er det for landsretten op-
lyst:

Den 3. december 1985 skrev sagsøgte til sagsøgeren:

"Der meddeles Dem herved tilladelse til udvidet åb-
ningstid for restaurant "Jack O'Lantern", Østergade
1, Nykøbing indtil

kl. 05.00 alle ugens dage.

Det tilføjes, at såfremt musik ved støj og larm i
væsentlig grad generer de omboende, eller såfremt
lukketiden ikke overholdes, vil tilladelsen omgående
blive inddraget."

I efteråret 1987 modtog politiet fra flere af beboerne i
Østergade og Smallegade, der munder ud i Østergade skråt over

for sagsøgerens restauration, en række skriftlige klager over forhold i forbindelse med restaurationen. Klagerne angik navnlig hærværk på ejendomme og biler, tyverier af cykler, legetøj og vasketøj, forekomst af knuste flasker, opkast, urin og afføring samt råben, skrigen, bilstøj og anden larm, som forstyrrede klagernes nattesøvn, navnlig de tre sidste nætter i ugen.

Den 25. november 1987 skrev sagsøgte til sagsøgeren:

".... Jeg gjorde i tilladelsen opmærksom på, at såfremt restaurationen med støj og larm i væsentlig grad generede de omboende ville tilladelsen blive inddraget.

Jeg har i den senere tid modtaget et større antal klager fra omboende, der føler sig generet af først og fremmest støj men også forskellige former for hærværk og anden politimæssig uorden. Også politiet har foretaget observationer og har ligeledes konstateret, at forholdene må karakteriseres som uacceptable. Efter min opfattelse er det især i de sene nattetimer at disse forhold forekommer og jeg har derfor besluttet, foreløbig for en periode af 3 måneder, at inddrage Deres nattilladelse. Efter denne periodes udløb vil jeg tage op til overvejelse om tilladelsen inddrages endeligt eller om den kan tilbagegives.

For god ordens skyld skal jeg oplyse, at jeg i konsekvens af ovenstående ej heller ville meddele en køber af Deres virksomhed en nattilladelse før udløbet af den nævnte 3 måneders periode. Dette er meddelt advokat Tom Uldall Hansen, der repræsenterer
Person 1

...."

Den 27. november 1987 skrev sagsøgte til sagsøgeren:

"Der meddeles Dem herved tilladelse til indtil 25/2-1988 at holde

Restaurant "Jack O'Lantern"

....

åben til kl. 02.00 alle ugens dage.

Tilladelsen er personlig og kan ikke umiddelbart

forventes overført til en ny bevillingshaver.

Tilladelsen kan bl.a. tilbagekaldes i tilfælde af misbrug, og hvis benyttelsen giver anledning til lovovertrædelser, uorden og ulempe i eller uden for restaurationen."

Sagsøgtes afgørelse af 25. november 1987 blev ved skrivelse af 30. november 1987 fra sagsøgerens advokat, advokat Ib Østergaard Nielsen, indbragt for Industriministeriet.

I skrivelsen af 30. november 1987 anførte advokaten bl.a.:

"....

Min klient er noget forundret over politiets reaktion, idet han ikke på noget tidspunkt i sin ejertid har modtaget nogen påtale fra politiet om de forhold, som nu begrundet inddragelse af 5-bevillingen. Min klient anfører videre, at der ikke er uroligheder i natklubben, og at han således kun en gang har måttet rekvirere politiets bistand, hvilket skete for ca. 2 år siden.

Sagsøgeren [redacted] oplyser videre, at hans kundekreds har en gennemsnitlig højere alder end på de andre restaurationer med 5-bevilling. For at hindre gener for de omboende drager han omsorg for, at der hver morgen bliver rengjort udenfor restaurationen, ligesom han har ansat en medarbejder til specielt at kontrollere, at gæsterne ikke medtager flasker fra restaurationen.

Han har endvidere tilkendegivet at ville medvirke til at iværksætte foranstaltninger, som efter politiets opfattelse kunne virke dæmpende på de påtalte gener og har i denne forbindelse fremsat ønske om, at der bliver etableret taxiholdplads uden for restaurationen, hvorved man kunne nedsætte den tid, som gæsterne opholder sig udenfor restaurationen ventende på befordring. Dette kunne samtidig nedsætte den gående trafik til og fra restaurationen.

Det er bekendt, at restaurationsgæsterne vandrer mellem byens forskellige restaurationer. Der foreligger imidlertid ikke nogen dokumentation for, at det er gæsterne fra "Jack O'Lantern" som påfører problemer i nabolaget gener.

Min klient føler, at man ved den trufne afgørelse lader ham bøde for den uro, som nødvendigvis ville være i forbindelse med byens natrestaurationer.

...."

Den 1. december 1987 meddelte sagsøgte sagsøgeren, at klagen havde opsættende virkning, og restaurationen havde herefter påny åbent til kl. 05.00.

I en supplerende skrivelse af 8. december 1987 fra advokat Østergaard Nielsen til Industriministeriet anførtes bl.a.:

"....

Efter at have gennemset politiets notitser er det det gennemgående indtryk, at man bortset fra enkelte tilfælde stedse har konstateret, at der var roligt og ordentligt ved restauranten i forbindelse med kontrolbesøg.

Det bemærkes videre, at notitserne i det væsentlige tidsmæssigt falder sammen med politiets undersøgelser i forbindelse med at erhververen af restauranten har ansøgt om bevilling henholdsvis november/december 1986 og november 1987.

Den samme tidsmæssige fordeling gentager sig vedrørende klagerne, hvor nogle bor umiddelbart i nærheden af restaurationen. Det fastholdes imidlertid af min klient, at man ikke på baggrund af klagerne kan afgøre, om det er gener der påføres af gæster fra hans restauration, fra andre restaurationer i byen eller andre nattevandrere.

...."

I en skrivelse af 14. januar 1988 til Industriministeriet udtalte sagsøgte bl.a.:

".... De foreliggende oplysninger synes i dette tilfælde at godtgøre, at der er betydelige ordens- og miljømæssige gener forbundet med en natrestauration på det omhandlede sted, og jeg vil være betænkelig ved at meddele en ny bevillingshaver en "nattilladelse" til kl. 05.00. Det bemærkes, at en "nattilladelse" er personlig.

Jeg vil imidlertid inden endelig afgørelse træffes drøfte dette spørgsmål i bevillingsnævnet, idet det må antages, at en inddragelse af "nattilladelse" må betyde en lukning af restaurationen."

....

I forbindelse med behandlingen af Person 1 ansøgning om alkoholbevilling blev spørgsmålet om "nattilladelsen" igen aktuelt og politiet har gennem en periode ført et mere intensivt tilsyn end sædvanligt. Der er desuden modtaget et betydeligt antal klager fra de omboende. Jeg henviser herved til særligt omslag med "observationer og klager".

....

Det har været politiets opfattelse i flere år, at de gener, der påføres de omboende af restaurationens gæster - før og efter restaurationsbesøg - er af et sådant omfang, at de ikke kan accepteres i længden.

Jeg mener iøvrigt ikke, at der kan rejses berettiget tvivl om, at det er klagerens virksomhed og ikke de øvrige natrestaurationer, der skaber ulemperne. Klagerne er koncentreret omkring den første del af Østergade og Smallegade.

Ulemperne synes iøvrigt at være særligt udtalte i de sene nattetimer.

Udover "Jack O'Lantern" er der to restaurationer i Nykøbing Mors, der har tilladelse til at holde åbent til kl. 05.00 nemlig "Toldbod Vinhus", der ligger ved selve havnepladsen og "Pavillon", der ligger i udkanten af byen.

...."

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skrev den 26. februar 1988 til advokat Østergaard Nielsen bl.a.:

"....

Af sagen fremgår, at der af flere af beboerne i Østergade og Smallegade er indsendt breve til politiet, hvori der klages over støj i nattetimerne forårsaget af personer, der er på vej til eller fra restauranten.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal udtale, at uanset at der ikke synes at være noget at udsætte på restauratørens drift af restauranten, er beboerne i

en del af Østergade og Smallegade generet af støj fra personer, der færdes til eller fra restauranten, hvilke gener er forårsaget af, at restauranten har tilladelse til at holde åbent til kl. 05.00.

Man har derfor ikke fundet grundlag for at ændre den af politimesteren truffene afgørelse.

...."

Under henvisning hertil meddelte sagsøgte ved skrivelse af 1. marts 1988 sagsøgeren, at tilladelsen til forlænget åbningstid til kl. 05.00 var bortfaldet for en periode af 3 måneder, men at sagsøgeren i henhold til sagsøgtes skrivelse af 27. november 1987 havde tilladelse til at holde åbent til kl. 02.00

I en notits af 21. maj 1988 fra politistationen i Nykøbing Mors med continuation af 22. maj 1988 anføres:

"Der er d.d. rettet henvendelse til et antal beboere omkring rest. Jack O'Lantern, Østergade, hér.

De pgl. er identiske med nogle af de tidligere klager vedr. rest.

Person 2, Adresse 1, Nyk. M., oplyste ved min personlige henvendelse, at forholdene var blevet bedre, således at der nu var "normale" tilstande efter kl. ca. 0230. Indtil dette tidspunkt var det stadig de gamle uacceptable forhold, der blev banket på vinduer råbt og skreget, knust ølflasker, begået hærværk mod husene - læs knust vinduer revet nedlørsrør og anden murværket "påmonteret" ned. I den sidste måned havde der således været 3 tilfælde af knuste ruder i Smallegade og Østergade.

Person 3, Adresse 2, Nyk. M., forklarede samstemmende med Person 2.

Person 4, Adresse 3, Nyk. M., oplyste ved min personlige henvendelse, at da de boede "længst væk i gården" var de ikke så generet af larmen som beboerne i forhuset, hun mente at reduceringen af åbningstiden havde hjulpet, der var ikke så mange flasker mere, og det var nu sjældnere at gæsterne åbnede porten til nr. 3. Støjen var selvfølgelig reduceret efter kl. ca. 0230.

Person 5, Adresse 4, Nyk. M., forklarede, at reduceringen af åbningstiden havde hjulpet væsentligt, De kunne p.t. leve med rest. idet de havde soveværelse væk fra gaden.

....

Fortsat d. 22.05.88

D.d. er der yderligere rettet henvendelse pr. tlf. til:

Person 6, Adresse 5, Nyk. M., oplyste, at forholdene havde bedret sig væsentligt, hun og hendes familie følte sig ikke længere generet af forholdene i den grad som tidligere.

Person 7, Adresse 6, Nyk. M. oplyste ved min tlf. henvendelse, at forholdene nu var tålelige, hun mente godt hun kunne leve med det som det var pt.

...."

Den 27. maj 1988 skrev sagsøgte til sagsøgeren:

"I forsættelse af mit brev af 1. marts 1988 vedrørende Deres tilladelse til forlænget åbningstid skal jeg meddele, at politiet dels har foretaget observationer i området ved Deres virksomhed og dels har rettet henvendelse til et antal beboere i Smallegade og Østergade. Det er mit indtryk ud fra de oplysninger, jeg har modtaget, at forholdene er forbedret, men at der stadig er ulemper indtil lukketiden kl. 02.00 og i kort tid herefter.

På den baggrund skal jeg meddele, at tilladelsen til at holde åbent til kl. 05.00 er bortfaldet indtil videre, således at De fortsat har tilladelse til at holde åbent til kl. 02.00 alle ugens dage.

...."

Ved skrivelse af 22. juni 1988 fra sagsøgerens nye advokat, advokat N.H. Bjørumslet, Silkeborg, blev sagsøgtes afgørelse af 27. maj 1988 påklaget til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Om denne klage, der den 5. juli 1988 af sagsøgte blev tillagt

opsættende virkning, udtalte sagsøgte i skrivelse af 2. august 1988 bl.a.:

"Det er nok rigtigt, at der i lange perioder ikke er modtaget klager, og at de fremkomne klager er modtaget i forbindelse med ændringer i ejerforholdene vedrørende restaurationen. Der er intet mærkeligt heri, idet beboerne naturligvis har fundet, at et ejerskifte ville være en god anledning til at gøre et forsøg på at bringe ulemperne til ophør.

Det er korrekt, at politiet i en vis udstrækning har rettet henvendelse til beboerne i området med henblik på at få en vurdering af de ordens- og politimæssige ulemper, der har været forbundet med restaurationens drift. Disse henvendelser til de omboende hører efter min opfattelse med til god sagsbehandling i en sagstype af denne art.

For så vidt angår advokat Bjørumslets bemærkninger om den politimæssige dækning af Nykøbing Mors kan jeg udtale, at dækningen og patruljeringen er på niveau med det øvrige Danmark. Døgnstationen i Thisted dækker Mors i de forholdsvis få timer, hvor patruljeringen fra Nykøbing Mors politistation er indstillet.

...."

I skrivelse af 14. februar 1989 til advokat N.H. Bjørumslet udtalte Erhvervs- og Selskabsstyrelsen:

".... at uanset der ikke er noget at udsætte på restauratørens drift af restauranten, er generne for beboerne i Østergade og Smallegade forårsaget af, at restauranten har tilladelse til at holde åbent til kl. 5.00. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har som følge heraf ikke fundet grundlag for at ændre den af politimesteren ved skrivelse af 27. maj 1988 truffede afgørelse...."

Under henvisning hertil meddelte sagsøgte ved skrivelse af 17. februar 1989 sagsøgeren, at dennes tilladelse til at holde åbent til kl. 05.00 var bortfaldet, men at han havde tilladelse til at holde åbent til kl. 02.00.

Efter at sagsøgte den 9. maj 1989 havde indbragt sagen for Folketingets Ombudsmand, meddelte Erhvervs- og Selskabsstyrelsen den 12. juni 1989 sagsøgeren, at man tillagde denne klage opsættende virkning. Sagsøgeren havde herefter igen åbent til

kl. 05.00, indtil sagsøgte i skrivelse af 19. marts 1990 meddelte ham, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i skrivelse af 12. marts 1990 havde meddelt, at der ikke kunne gives nærværende sagsanlæg, der havde medført, at Folketingets Ombudsmand var udtrådt af sagen, opsættende virkning, hvorefter sagsøgeren indtil videre kun måtte holde åbent til kl. 02.00.

For landsretten er der afgivet forklaringer af sagsøgeren og af Person 8 og Person 4, Person 9, Person 10, Person 11 og Person 6, alle Nykøbing M.

Sagsøgeren har forklaret, at han tidligere har arbejdet som tjener og har drevet restaurationen i Nykøbing M fra 1985. Efter at natbevillingen var inddraget, faldt omsætningen stærkt, og det endte med, at ejendommen kom på tvangsauktion. Han er nu arbejdsløs. - Da han fik natbevillingen, opfattede han den således, at den kunne inddrages, hvis musik, støj og larm fra restaurationen kunne høres udenfor. Der var i restaurationen plads til 75-80 gæster, og om fredagen og lørdagen, hvor der var flest gæster, bestod personalet af ialt 4 personer, inkl. sagsøgeren selv, fordelt med to i baren, en disc-jockey og en dørmand. Det var et "voksent publikum", der kom i restaurationen, dvs. med en gennemsnitsalder på ca. 25 år. Det kvarter, hvori restaurationen var beliggende, er et ældre beboelseskvarter med lave huse, og restaurationen er indrettet i et tidligere hotel. Gæsterne kom normalt ved 23-24-tiden samt ved 2-tiden, hvor størstedelen af de andre værtshuse i byen lukker. Der var foruden sagsøgerens restauration kun 2 restaurationer i byen, der havde natbevilling. Mange gæster vandrer mellem de forskellige værtshuse. Både i 1986 og 1987 havde han fundet en køber til restaurationen, men begge handler gik i vasken, fordi det blev klart, at politiet ikke ville give køberen natbevilling, og fordi det ikke kan lade sig gøre at drive restaurationen, hvis der kun må holdes åbent til kl. 2. Han lod sit personale kontrollere, at gæsterne ikke medtog flasker, når de forlod restaurationen, og da hans flaskeregnskab stemte, kan de knuste flasker, der er omtalt af klagerne, ikke stamme fra hans restauration. Men iøvrigt mener han ikke, der er tale om spontane klager, men om klager, der er fremsat efter, at klagerne er blevet kontaktet af politiet.

Person 8 har forklaret, at han boede i Adresse 3 dvs. i en gård bag restaurationen. Da han flyttede ind i 1984, var restaurationen lukket, og der var stille og roligt. Generne opstod, da restaurationen blev åbnet i 1985, og i årene 1987-90 var der meget alvorlige gener i form af trafikstøj, natlig ballade, samt urinering og afføring i døråbninger og porte, bl.a. fordi der i restaurationen kun var ét herre- og ét dame-toilet. Når han i 1987 indgav en skriftlig klage, var det en klage over uroen, ikke over selve restaurationen, idet det efter hans opfattelse ikke er sagsøgerens fejl, at der er opstået gener for de omboende, men selve placeringen af en restauration det pågældende sted, som er årsagen. I de perioder, hvor der blev lukket kl. 2, skete der en formindskelse af støjgenerne.

Person 9 har forklaret, at han har været ansat som tjener hos sagsøgeren, løst fra 1985 og som fast tjener fra foråret 1987 til julen 1987. Restaurationens publikum var fra 24-25 år og opefter, og der var aldrig problemer. Han mener ikke, restaurationen generede naboerne, og han har aldrig hørt om uro udenfor.

Person 10 har forklaret, at han fra sommeren 1989 boede i Adresse 7 ca. 12 meter fra restaurationen, hvor han arbejdede som tjener i 1988-89. Restaurationen var en "guldgrube", der var pænt og hyggeligt og ingen problemer. Han har en gang tilkaldt politiet på grund af noget, som foregik på gaden uden for restaurationen.

Person 11 har forklaret, at hun bor 5-6 meter fra restaurationen. Da hun flyttede ind, var restaurationen lukket, og det forlød, at der skulle indrettes kontor i bygningen. Kvarteret var da stille og roligt. Efter at restaurationen blev åbnet, har der til stadighed været støj om natten fra folk, som råber og skriger. Der er også sket hærværk, og hver gang døren til restaurationen åbnes, er der støj af musik. På gaden var der om morgenen glasskår overalt, og porten i vidnets ejendom blev brugt som toilet. Hun har set personer gå fra restaurationen ind i porten og konstateret, at de havde brugt den til toilet. Hun var bange for at bo på stedet og sad tit oppe om natten, fordi hun ikke kunne sove på grund af lar-

men. Hun har ofte sagt til sin mand, at hun gerne ville have haft 1.000 kr., så hun kunne leje et værelse et andet sted i byen og komme til at sove. Det var en stor fordel for beboerne i kvarteret, da restaurationen fik besked om at lukke kl. 2, for så kunne man da sove fra kl. 2 til kl. 5. Hun og hendes mand har sammen med flere andre beboere klaget både til borgmesteren og til politiet, også over manglende patruljering i kvarteret, og det kan godt være, at det er politiet, som har henvist dem til at indgive skriftlige klager, hvis de var utilfredse med forholdene.

Person 6 har forklaret, at hun bor skråt over for restaurationen i ganske få meters afstand fra denne, og at hun har boet på stedet i 17 år. Da hun flyttede ind i 1975, var der ikke restauration, men da værtshuset åbnede, begyndte problemerne. Der var støj og larm, når gæsterne kom til værtshuset, og der var støj og larm igen, når de forlod restaurationen. Der blev banket på vinduerne i gaden, og folk stod og tissede på gaden. Nogle fik knust ruder, og det var svært at sove om natten på grund af støjen på gaden. Det var en stor fordel, da det blev bestemt, at der skulle lukkes kl. 2, fordi den værste larm forekom mellem kl. 3 og kl. 4.

Person 4 har forklaret, at der var stille og roligt i kvarteret, da hun og hendes mand flyttede ind i 1984, men at der blev støj og larm efter, at restaurationen var åbnet. Hun og hendes mand satte en port op ind til ejendommens gård, men den blev brudt op om natten af personer, som derpå anvendte portåbningen eller gården til toilet. Hun har set personer gå fra restaurationen ind i ejendommens port. Der var en livlig trafik fra andre værtshuse til sagsøgerens restauration. Hendes forældre bor i samme kvarter, og både da hun og hendes mand boede der, og senere, da de var flyttet fra kvarteret, var hun utryg ved at færdes i kvarteret til fods. Da der kun måtte holdes åbent til kl. 2, skete der en tydelig forbedring af forholdene.

Til støtte for sin påstand har sagsøgeren i første række gjort gældende, at der efter restaurationslovens § 28, stk. 3, sammenholdt med indholdet af den natbevilling, som sagsøgte ved skrivelse af 3. december 1985 har meddelt ham, ikke har været

hjemmel for sagsøgte til at inddrage bevillingen som sket.

Dette følger af, at restaurationsloven ikke gentager bestemmelsen i den tidligere bevrarterlovs § 31, senere § 30, stk. 2, hvorefter en tilladelse til at holde en restauration åben efter normal lukketid til enhver tid kunne tilbagekaldes af politiet, såfremt benyttelsen af tilladelsen giver anledning til uorden eller ulemper. Efter bemærkningerne i bevrarterlovudvalgets betænkning (nr. 539/1969), som ligger til grund for restaurationslovens § 28, stk. 3, forudsættes det derimod, at der fremtidigt skal gøres op med tilbagekaldesspørgsmålet i den enkelte tilladelse, idet udvalget udtalte, at tilladelser i henhold til bestemmelsen vil kunne betinges således, at de i tilfælde af misbrug bortfalder eller vil kunne tilbagekaldes. Tilbagekaldelse af en natbevilling kan derfor kun ske i det omfang, hvori det har hjemmel i selve bevillingen.

Efter ordlyden af den bevilling, som blev meddelt sagsøgeren den 3. december 1985, kan tilladelsen kun inddrages, såfremt virksomheden ved støj og larm i væsentlig grad generer de omboende, eller såfremt lukketiden ikke overholdes. Denne formulering giver en langt snævrere adgang til tilbagekaldelse af tilladelsen end den standardformular, som sagsøgte anvendte i sin tilladelse af 27. november 1987. Det må være åbenbart, at de betingelser for tilbagekaldelse, som opstilles i tilladelsen af 3. december 1985, ikke er opfyldt, idet det ikke er dokumenteret, at der er forekommet støjmæssige gener fra restaurationen, og da de forhold uden for restaurationen, som de omboende har beklaget sig over, er forhold, der ikke kan lægges sagsøgeren til last, men som det måtte påhvile politiet at hindre eller få bragt til ophør.

For det tilfælde, at sagsøgeren ikke måtte få medhold i, at sagsøgte ikke har haft hjemmel til at tilbagekalde tilladelsen, har sagsøgeren i anden række gjort gældende, at tilbagekaldelsen er ugyldig, fordi der ved tilbagekaldelsen er sket en krænkelse af det såkaldte materielle specialitetsprincip. Denne krænkelse består i, at sagsøgte har misbrugt sin forvaltningsretlige beføjelse efter restaurationslovgivningen til tilbagekaldelse af sagsøgerens natbevilling til at varetage politimæssige hensyn til opretholdelse af ro og orden, som

rettelig burde varetages på anden måde. f.eks. ved øget politipatruljering i kvarteret.

Sagsøgte har til støtte for sin påstand om frifindelse gjort gældende, at natbevillinger i henhold til restaurationslovens § 28, stk. 3, kan tilbagekaldes i samme omfang som efter den tidligere beværterlov. Forarbejderne til § 28, stk. 3, siger nemlig intet om, at der med den nye bestemmelse skulle ske en begrænsning af tilbagekaldelsesadgangen, og en sådan begrænsning ville også være i klar strid med den vide tilbagekaldelsesadgang, der efter dansk forvaltningsret antages at gælde med hensyn til polititilladelser af den her foreliggende karakter. Sagsøgerens natbevilling har derfor lovligt kunnet tilbagekaldes af sagsøgte, idet brugen af bevillingen, som det fremgår af de klager, der er indgivet til politiet, og af de under sagen afgivne vidneforklaringer, har medført endog meget alvorlige gener og ulemper for de omboende. Det er i øvrigt sagsøgtes opfattelse, at tilbagekaldelsen uanset det af sagsøgeren herom anførte har hjemmel også i tilladelsen af 3. december 1985, idet det heri indeholdte vilkår ikke kan antages at være begrænset til at angå støj og larm, der hidrører fra selve virksomheden, og som kan tilskrives forsømmelser fra sagsøgerens side.

Over for det af sagsøgeren fremsatte synspunkt, hvorefter sagsøgte ved tilbagekaldelsen af natbevillingen skulle have krænket det såkaldte materielle specialitetsprincip, har sagsøgte anført, at de hensyn, som politiet skal varetage efter restaurationsloven, ganske svarer til de hensyn til opretholdelse af ro og orden, som det i øvrigt påhviler politiet at varetage. Synspunktet må derfor afvises.

I pådømmelsen har dommerne Ole Unmack Larsen, Ida Heide-Jørgensen og Poul Hansen deltaget.

Den tidligere beværterlov indeholdt i § 30, stk. 2, en udtrykkelig bestemmelse om, at en såkaldt natbevilling til enhver tid kunne tilbagekaldes af politiet, såfremt dens benyttelse giver anledning til uorden eller ulemper.

I modsætning hertil indeholder den gældende restaurationslov

ingen omtale af spørgsmålet om, hvorvidt eller i givet fald under hvilke betingelser natbevillinger kan tilbagekaldes af politiet. I forarbejderne til lovens § 28, stk. 3, forudsættes det, at bevillingerne "vil kunne betinges således, at de i tilfælde af misbrug bortfalder eller vil kunne tilbagekaldes". Der er imidlertid ikke i forarbejderne holdepunkter for at antage, at dette skal forstås som en begrænsning af den adgang til tilbagekaldelse af natbevillinger, som bestod efter bevarterlovens § 30, stk. 2. Selv om det kan forekomme mindre heldigt, at tilbagekaldelsesadgangen nu ikke er omtalt i loven, må det derfor antages, at natbevillinger, uanset hvilke vilkår der måtte være fastsat i den enkelte bevilling, fortsat kan tilbagekaldes af politiet, såfremt det forhold, at restaurationen i henhold til bevillingen holdes åbent efter den sædvanlige lukketid, giver anledning til væsentlig uorden eller væsentlige ulemper.

Efter bevisførelsen lægges det til grund, at det beboelseskvarter i Nykøbing Mors, hvori restaurationen var beliggende, hidtil havde været stille og roligt, men at driften af sagsøgerens natrestauration havde påført kvarterets beboere meget væsentlige ulemper navnlig i form af nattestøj på gaden, hærværk på beboernes ejendomme og biler, urinering m.v. samt forekomst af knuste flasker.

For afgørelsen af spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgte på baggrund af disse ulemper for de omboende har været berettiget til at tilbagekalde bevillingen, kan det ikke tillægges betydning, at ulemperne efter det oplyste ikke har kunnet hindres af sagsøgeren, og at der ikke er oplyst noget om, at han skulle have tilsidesat de pligter, der har påhvilet ham som restauratør.

Herefter, og idet de ordens- og miljømæssige hensyn, som sagsøgte har søgt at varetage ved at tilbagekalde bevillingen, hører til de hensyn, som skal varetages ved administrationen af restaurationsloven, må den skete tilbagekaldelse anses for gyldig.

Landsretten tager derfor sagsøgtes frifindelsepåstand til følge.

Efter det foreliggende, herunder den anvendte udformning af tilladelsen af 3. december 1985 og den principielle betydning af, at spørgsmålet om tilbagekaldelse af natbevillingen ikke er omtalt i restaurationsloven, afgøres spørgsmålet om sagens omkostninger som nedenfor anført.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Sagsøgte, Politimesteren i Thisted, frifindes.

Ingen af parterne betaler omkostninger til den anden part.

Ole Unmack Larsen Ida Heide-Jørgensen Poul Hansen.

cfr. A

O.U.L.

Uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsrets kontor,
Viborg, den 27. januar 1993

Sagsbehandler